

Sotahistoriallinen näyttely

"Viimeisellä linjalla"



HERTTUA

Veneenniementie 64
FIN 58200 Kerimäki
p. +358(0)15 769 900
f. +358(0)15 769 9200
www.herttua.fi
herttua@herttua.fi

Historiaa

Salpalinja talvisodan jälkeen vuosina 1941 ja 1944 Suomen itärajalle rakennettu puolustuslinja. Rakentaminen aloitettiin ylipäällikkö marsalkka Mannerheimin käsystä. Salpalinjan pituus on 1200 kilometriä Suomenlahdelta Sallaan ja se koostuu sadoista linnoitteista. Salpalinja on yhä Suomen suurin rakennustyömaa. Sitä oli tekemässä enimmillään keväällä 1941 35 000 miestä ja heitä muonittamassa oli 2000 lottaa.

Salpalinjassa on betonisia tai kallioon louhittuja kantalinnoitteita kaikkiaan 728 kpl. Pusia kenttälinnoitteita on noin 3 000 kappaletta. Taistelu- ja yhteyshautaa asemaan on kaivettu noin 350 kilometriä. Kiviestettä on yli 200 kilometriä, jossa on noin 350 000 kappaletta keskimäärin kolme tonnia painavaa kiveä. Panssarikaivantoestettä kaivettiin noin 130 kilometriä ja piikkilankaestettä viritettiin 315 kilometriä. Aseman tyypillisin kantalinnoite on konekivääri- ja majoituskorsu, joita tehtiin noin 170 kappaletta. Yhden sellaisen rakentamiseen tarvittiin esimerkiksi betoniterästä 45 tonnia ja 50 kilon sementtisäkkejä 5 000 kappaletta. Kaikkiaan yhden tuollaisen korsun teossa siirrettiin erilaisia massoja noin 10 000 tonnia. Se on noin 3 000 silloista kuorma-autokuormaa.

Salpalinjalla ei koskaan taisteltu. Kesällä 1944 Neuvostoliiton hyökkäys saatiin pysäytetyksi ennen linjaa. Aseman merkitys oli välillinen: taisteluissa se muodosti puolustustaistelujen henkisen selkärangan kesällä 1944.

Salpalinja oli myös sotataidollisesti viimeinen kiinteisiin puolustusasemiin perustuva linnoitusketju. Salpalinjaan päättyi monia satoja vuosia kestänyt linnoitusperinne. Näin massiivisia puolustusasemia ei enää ole. Toisen maailmansodan jälkeen sotataito on muuttanut muotoaan. Linjapuolustuksesta on luovuttu ja siirrytty aluepuolustukseen. Salpalinjaa voidaankin perustellusti sanoa viimeiseksi puolustuslinjaksi

Herttuan sotahistoriallinen näyttely

Herttuan välittömään läheisyyteen sijoittuu Salpalinjan taisteluhautoja, pesäkkeitä ja korsuja. Veneenniemen tukikohdan mielenkiintoinen yksityiskohta on kaksipuolinen varustus. Vihollinen varauduttiin vastaanottamaan kapealla niemikannaksella kahdesta suunnasta. Kenttälinnoitetut asemat Veneenniemeen on rakentanut oletettavasti 7.Prikaatin II pataljoonan joukot vuosina 1940 - 1941.

Herttua on kunnostanut osia taisteluhaudasta ja yhden kenttälinnoitetun korsun. Sisätiloihin pystytetty pysyväisnäyttely "Viimeisellä linjalla" koostuu Salpalinjasta ja Suomen sodista 1939-1945 sekä pula-ajasta kertovasta näyttelystä. Herttuan ulkonäyttelytiloihin on sijoitettu olennaisimmat talvi- ja jatkosodassa Puolustusvoimien käyttämät tykkityypit. Herttuan sisätiloissa on näytteillä mm. kunniamerkkejä, käsiaseita, sotilaspukuja ja -varusteita sekä Salpalinjan historiaa koskevaa esineistöä.

Näyttelyn perusajatuksena on tavallisen rintamasotilaan sekä myös siviilisektorin jokapäiväisten käyttöesineiden esitleminen.

Herttuan sisätiloissa oleviin näyttelytila 1:een (sotavuodet 1939-1945) ja näyttelytila 2:een (pula-aika) on koottu mm. Käsiaseita, kunniamerkkejä, sotilaspukuja ja -varusteita sekä Salpalinjan historiaa koskevaa esineistöä. Näyttely on läpileikkaus sodan tapahtumiin kartoin, valokuvoin ja esinein aikajärjestyksessä talvi-, jatko- ja Lapinsota.



Näyttelytila 1

Pukuvitriinissä pukunuket vasemmalta oikealle suomalainen reserviläinen, lumipukuinen suomalainen sotilas, päällystakki päällä ja kypärä päässä suomalainen ylikersantti, suomalainen jalkaväen vänrikki, istuva suomalainen korpraali, saksalainen jalkaväen sotilasvenäläinen jalkaväkisotilas ja venäläinen aliluutnantti. Lattialla suomalainen sotilasahkio, jolla kuljetettiin mm. aseita, muonaa, teltoja ja haavoittuneita.



Näyttelytila 1:n takaseinällä olevasta vitriinistä löytyy kattava kokoelma Suomen armeijan käsiaseista vuosilta 1935-1945 niin suomalaisista kuin ulkomailta hankituista täydennyksistä.



Näyttelytila 2

Näyttelytila 2:ssa on kokoelma suomalaisia pula-ajan käyttöesineitä ja kulutustarvikkeita sota-ajalta.

